

РЕЦЕНЗИЯ

от **проф. д-р ДИМИТЪР МОМЧИЛОВ**
за **доц. д-р АТАНАС ПЕТРОВ КАРАФЕЗЛИЕВ** –
кандидат по обявения конкурс
за академична длъжност „професор“
по камерна музика – медни духови инструменти“
в катедра „Камерна музика и съпровод“
ИФ на НМА „Проф. ПАНЧО ВЛАДИГЕРОВ“

Доц. д-р АТАНАС ПЕТРОВ КАРАФЕЗЛИЕВ е най-изявеният български тромбонист, с активна музикално-творческа дейност като солов, камерен, оркестров изпълнител и педагог. Той е единствен кандидат по обявения в Държавен вестник конкурс за заемане на академичната длъжност „професор по камерна музика – медни духови инструменти“ от Национална музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“, Инструментален факултет, катедра „Камерна музика и съпровод“.

АТАНАС ПЕТРОВ КАРАФЕЗЛИЕВ е роден на 10 декември 1966 г. Завършва средното си образование в Средно музикално училище - Бургас през 1985 г. След отбиване на военната си служба през 1987 г. постъпва в Националната музикална академия като редовен студент в моя клас, придобивайки последователно образователно-квалификационните степени „бакалавър“ и „магистър“. В периода 1993-1995 г. преминава редовния курс на обучение за допълнителна професионална подготовка по специалността „Инструментално изкуство-цугтромбон“ отново като мой специализант.

След спечелен конкурс през 1990 г., започва работа като оркестрант в Академичния симфоничен оркестър на Музикалната академия, а от 1991 до днес е солист-водач на тромбоновата група в Симфоничния оркестър на Българското национално радио.

Педагогическата си дейност Атанас Карафезлиев започва през 1993 г. след спечелен конкурс за преподавател в Национално музикално училище „Любомир Пипков“ – София, от 1995 г. и като „хоноруван асистент“ по цугтромбон и туба в Държавната музикална академия

„Проф. Панчо Владигеров“, катедра „Медни духови и ударни инструменти“, а от 2007 г. и в катедра „Камерна музика и съпровод“.

През 2011 г. успешно защитава докторски труд на тема „Ракурси на тромбовото изпълнителско изкуство в съвременното българско камерно творчество“ и придобива образователна и научна степен „Доктор“.

От 2013 г. след конкурс заема академичната длъжност „доцент“ в катедра „Камерна музика и съпровод“ на Националната музикална академия „Проф. Панчо Владигеров“.

Познавам доц. Атанас Карафезлиев от ученическите му години. При едно от посещенията ми в СМУ в Бургас, той представи собствена композиция – Пиеса за тромбон и пиано. От тогава следя с внимание неговото развитие като млад, талантлив музикант. През студентските си години Карафезлиев бе от най-добрите ми студенти, участваше активно във всички изяви на класа. Той е лауреат на редица национални конкурси, а през 1990 г. печели Голямата награда на международния конкурс „Твенте Консерваториум“, както и специалната награда „Тубантия“ на същия конкурс в гр. Енсхеде - Холандия. Като се има предвид, че за голямата награда на този престижен конкурс се състезават три вида инструменти – флейта, виолончело и цугтромбон, успехът и голямото признание на Карафезлиев говорят красноречиво за неговото превъзходство по отношение на инструменталното и музикално-изпълнителското му майсторство.

За заемане на академичната длъжност „професор“ според изискванията на „Закона за развитие на академичния състав в република България“ (ЗРАСРБ) чл. 296 и правилника за приложението му, кандидатите трябва да отговарят на следните условия:

1. Да са придобили образователната и научна степен „доктор“
2. Да са заемали академичната длъжност „доцент“ във висше училище не по-малко от две години
3. Да представят високи художественотворчески постижения в областта на изкуствата
4. Академичната длъжност „професор“ се заема въз основа на конкурс
5. Да е осигурена преподавателска натовареност за заеманата академична длъжност съгласно правилника на висшето училище.

Доц. д-р Атанас Карафезлиев покрива всички тези изисквания от ЗРАСРБ. По т.3 от гореописаните изисквания, доц. Карафезлиев

предлага Справка за приносите на творческо-изпълнителската си дейност. На свое заседание, състояло се на 13.10.2016 г., членовете на катедра „Камерна музика и съпровод“ са обсъдили и приели предложената от кандидата справка. Справката е структурирана в три раздела:

I. Премиерни изпълнения.

II. Тематични камерни концерти и рецитали

III. Педагогическа и концертна дейност със студенти от класа по камерна музика

В първи раздел - „Премиерни изпълнения“, са представени пет камерни произведения от български композитори, чиито изпълнения са и световни премиери:

1. „Духът на Ибсен в норвежките фиорди“ от Николай Бадински
2. „Соната“ за тромбон и виолончело от Велислав Заимов
3. „Контрастни настроения“ за тромбон и пиано от Георги Костов
4. „Паралели“ за тромбонов квартет от Румен Бояджиев-син
5. „Илюзии“ за кларинет, тромбон и виолончело от Марин Вълчанов.

Атанас Карафезлиев демонстрира афинитет и предпочитание към съвременната музика, особено към съвременна българска музика. В своите срещи и творчески контакти с български композитори, той инспирира създаването на нови творби, които изпълнява с вдъхновение и ентузиазъм, включва ги и в учебната програма на своите студенти и ученици. Изказвайки се за голямото значение на близките творчески контакти с композиторите, Карафезлиев изтъква ролята и смисъла на тази двустранна връзка: „Директните контакти с композиторите са особено ценни и значително подпомагат интерпретирането и възприемането на съвременна музика. По този начин първите изпълнения на новите произведения се доближават максимално до авторския замисъл и специфични указания.“

Интерпретацията на премиерно представените пет камерни композиции поставя пред изпълнителя-тромбонист няколко проблема, свързани с различията им по отношение на стил, композиционни възгледи и методи. Някои от инструменталните състави са нетрадиционни и се налага коренна промяна в звуковата характеристика на тромбона за постигане на компактна ансамблова звучност. С перфектното си участие в тях, а и като солист, Атанас Карафезлиев защитава достойно извоювания си авторитет на водещ

тромбонист и предпочитан камерен партньор. Майсторското му изпълнение доказва не само превъзходно техническо владение на инструмента и одухотворена емоционалност, но и разумен, целенасочен, научно-изследователски подход при изучаване и овладяване на нови композиционни предизвикателства.

Оценявам високо премиерните изпълнения на предложените произведения и считам, че те представляват еталон, който следващите тромбонисти биха последвали.

Първите изпълнения в България на творбите „Соло-тромбон“ от Джон Кейдж, „От пепел и сенки“ от Божидар Спасов, „Камерен концерт“ от Дьорт Лигети, „Четири пиеси за соло тромбон“ от Кейс Блокер, „Камерен концерт“ от Албан Берг са осъществени от Атанас Карафезлиев като солист и в сътрудничество с различни камерни ансамбли. Всички те са произведения, които изискват от тромбониста високи инструментално-технически умения, безупречно изпълнителско майсторство, владение до съвършенство на музикално-изразните възможности на тромбона за ползването им при разкриване на нови композиционни похвати и находки като специфични изразни ефекти, звукови метафори и внушения. Тези творби издигат ролята и функцията на тромбона като равностоен партньор на другите традиционно солиращи инструменти. С успешното представяне на тези премиери (над 20 на брой, ако прибавим и изпълненията от списъка-приложение) Атанас Карафезлиев не само демонстрира своето мислене на съвременен музикант, но и доказва пред българската публика, че представата за тромбона като традиционен оркестров инструмент е надхвърлена и той трябва да се приема като равностоен инструмент със собствена специфика.

Във вторият раздел от справка – „Тематични камерни концерти и рецитали“ кандидатът включва три концерта: Камерен концерт „Лъкови вдъхновения“, Камерен концерт „Елегия и скици за тромбон“ и Камерен концерт „Диалози за трима“. Доц. д-р Атанас Карафезлиев, в творческо сътрудничество с нашите изявени артисти – проф. д-р Георгита Бояджиева, гл.ас. Росен Идеалов и пианистката Снежана Абрашева представиха на публиката разнообразни тематични програми, в които отново преобладават имената на български автори. Концертът „Лъкови вдъхновения“ беше представен в Американския културен център в София, в рамките на фестивала „АмБъл“ и включваше произведения за тромбон и виолончело от български и американски композитори. В този концерт Карафезлиев за пореден път демонстрира нещо ново и оригинално – нетрадиционното

ансамбловото сътрудничество на тромбона с чело – един уникален дори и за световните концертни сцени ансамбъл. Особено интересен бе концертът „Елегия и скици за тромбон“, който Карафезлиев превърна в музикално-поетичен спектакъл – една от рядко изпълняваните, но изразителни и харесвани концертни форми. Между музикалните изпълнения беше включена поезия на Шекспир и Валери Петров, а камерните изпълнения на Карафезлиев и Абрашева наситиха концертната атмосфера с поетична одухотвореност, обединяваща музиката и словото. Концертът „Диалози за трима“ също е новаторски – три различни по рода си инструмента (кларинет, тромбон и чело) в ансамброво сътрудничество и директно излъчване в предаването „Контрапункт“ на програма „Хр. Ботев“ на БНР. Предложените в справката три концерта са малка част от богатата концертна дейност на Карафезлиев през последните три години, добавена в списък-приложение.

Третият раздел от справката е „Педагогическа и концертна дейност със студенти от класа по камерна музика“. В нея доц. Карафезлиев предлага само най-мащабните и представителни концерти на студентите от класа си. Те бяха проведени в престижни зали - Камерна зала „България“, Чешкия културно-информационен център, а някои от тях бяха с директно излъчване по програма „Христо Ботев“ на БНР. Намирам, че посочените студентски изяви показват главното – съдържанието и маниера на работа, които очертават облика на цялостната педагогическа дейност на доц. Карафезлиев. Натрупаният огромен опит, получен чрез обучение, активна концертно-изпълнителска и научно-изследователска работа, доц. Карафезлиев е насочил и концентрирал изцяло в учебно-възпитателния процес с учениците и студентите си. Именно това придава високо качество и значимост на неговата цялостна педагогическа работа. Не по-малка роля имат и личностните му качества като обичта към младите хора, психологически усет и способност да се разбира с тях, да ги въодушевява в името на сериозното, творческо служене на изкуството, високо чувство за отговорност и загриженост за израстването на младежите като успели музиканти. Убеден съм, че на всичко това се дължи успехът на доц. Карафезлиев в израстването му като изпълнител и педагог.

Резултатите от прилагането на целия сбор от професионален и жизнен опит, приложени и в педагогическата работа, ми дават основание да заявя, че доц. д-р Атанас Карафезлиев има собствен положителен

принос в развитието на българската тромбонова педагогика. Не по-малък е и приносът му към обучението на медни духови ансамбли.

Като дългогодишен професор по цугтромбон, видях как в течение на годините много български композитори написаха нови солови и камерни произведения за тромбон, с което българският тромбонов репертоар се разшири значително. Този забележителен факт бе предизвикан от повишеното изпълнителско ниво на тромбоновата школа в България, изградена от солисти и педагози като Атанас Карафезлиев. Само за последните три години той осъществи над 20 премиерни изпълнения на български произведения, някои написани специално и посветени на него, направи студийни записи на много от тях, които вече са част от фонда на БНР. По този повод Атанас Карафезлиев споделя: „Написването на тези произведения са пример за сътрудничество с композиторите - наши съвременници, като така творбите им стават част от педагогическия репертоар. По този начин личният пример на преподавателя се превръща в основно педагогическо средство.“ Аз напълно потвърждавам тези негови думи.

През последните три години Атанас Карафезлиев е записал 26 произведения за фонда на БНР (потвърдени със служебна бележка от БНР). Част от тези записи са осъществени от тромбоновия ансамбъл, под негово ръководство. С това той „възроди“ „Академичния тромбонов ансамбъл“, с който има издаден CD.

Важно е да се отбележи, че Атанас Карафезлиев е тромбонистът, който записа всички произведения за тромбон от български автори!

Резултат от дългогодишната му продуктивна педагогическа дейност като преподавател по тромбон и камерна музика са големия брой награди на негови ученици и студенти от академични, национални и международни конкурси. В много от тях доц. д-р Атанас Карафезлиев е участвал като член на жури.

На базата на всичко казано до тук, убедено предлагам на уважаемите членове на научното жури да се удостои с академичната длъжност „професор“ доц. д-р АТАНАС ПЕТРОВ КАРАФЕЗЛИЕВ по смисъла на чл. 60, ал. 1, т. 3 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

23. 01. 2017 г.

проф. д-р Д. Момчилов